СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 88. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 16-го КВІТНЯ 1949. — No. 88. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 16, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

СЕНАТ НЕ МАТИМЕ СВЯТОЧНИХ ВАКАЦІЙ

Вашингтон, 14. квітня. — Палата репрезентантів полагодила до вечора багато важних справ і виповнила програму, передбачену урядом. Зогляду на такий успіх конгресмени рішили розїхатися на Великодні Свята на десять днів. Сенат не виповнив своєї програми і тому мусить зійтися на дальшу працю вже в понеділок після Великодної Неділі. Найважніша справа, яка належить виключно до сенату, це ратифікація Північно Атлантійського Оборонного Договору, одначе дискусія над цею справою почнеться щойно з кінцем місяця.

Полагоджені справи вимагають великих фондів.

Палата репрезентантів ухвалила видатки на втримання 28 різнородних незалежних федеральних агенцій, які разом коштуватимуть $7,526,886.181. З прелемінаря видатків на Адміністрацію Ветеранів зменшено пів більйона, а видатки на поборову службу обмежено до половини і признано тільки $4,500,000 на найближчий скарбовий рік. За те ухвалено $3,435,000 на вишкіл офіцирів торговельної маринарки.

Ухвалено фонди на Адміністрацію Економічної Кооперації.

На спільній конференції сенатських представників і палати репрезентантів устійнено висоту видатків на другу рату Пляну Маршала для піддвигнення Европи в сумі $5,430,000,000, після чого обі палати голосуванням на око ухвалили цей законопроєкт. Він піде до підпису президента, а коли стане законом, запевнить економічну допомогу для европейських держав на 15 місяців.

НОВИЙ БИЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ЗДОРОВЯ.

Сенатор Роберт Тефт з Огайо разом з двома іншими републиканцями, зголосив законопроєкт для плекання здоровя при допомозі федерального скарбу. Його законопроєкт має на меті недопустити до ухвалення билу президента Трумана в справі суспільного здоровя.

Новий проєкт здоровя відкидає засаду примусового забезпечення здоровя, як цього домагається президент Труман, а вводить засаду плекання здоровя без нарушення традиційної американської „особистої свободи". Федеральний уряд мав би видати два більйони долярів упродовж пяти років для допомоги стейтам і мунісипалам при втримуванні шпиталів і лічниць та осередків здоровя.

СУД НАД ГУБІЧЕВОМ НАЗНАЧЕНИЙ НА 2. ТРАВНЯ.

Ню Йорк. — Валентин А. Губічев, совєтський шпіон, придловлений у Ню Йорку 4. березня, стане перед федеральним судом 2. травня. Він був арештований разом з бюровою робітницею з департаменту справедливости. Губічев ще раз домагався права недоторканости тому, що він працює при плянах будинку для Обєднаних Держав, одначе суддя відкинув заміт, кажучи, що це належить до департаменту стейту. Губічев виголосив в суді промову при помочі перекладчика, яку прокуратор назвав „обструкційною".

ЗЕМЛЕТРУС НАРОБИВ ШКОДИ НА $25,000.00.

Сієтл, у стейті Вашингтон. — Міста, навіщені землетрусом, потерпіли матеріяльної шкоди на загальну суму $25,000,000, по скільки можна було її досі обрахувати. Загалом землетрус не приніс перерви в нормальнім житті громад, а пошкодовані люди починають укладати пляни регабілітації. Найбільше потерпіла шкільна система в Сієтл. Нове потрясення далося чути у місцевості Пулман, у віддалі 400 миль від Сієтл. Число усіх смертних випадків від землетрусу подають на вісім осіб.

ПЛИВУТЬ СЛЬОЗИ ЗІ СТАТУЇ СВ. АННИ.

Сиракюз, Н. И. — Одинадцятирічна дівчина, Анна Ширлі Мартін, підняла з сміття розбиту статую св. Анни, а обцілувавши її, замітила, що з очей статуї пливуть сльози. Це повторилося багато разів, а коли стало відоме, тисячі людей почали приходити до дому дівчини, щоб діткнутися обличчя голови в статуї, або перенести сльози на потіху різних калік. Яких 1,000 осіб ствердило досі, що при поцілунку дівчинки показуються сльози наново. Інші цілунки не мають того ефекту. Статуя була зроблена з ґіпсу. Ніхто не може пояснити цього феномену. Дієцезальний католицький єпископ не заінтересувався досі цим явищем.

ХОЛОДНА ВІЙНА СТРИМУЄ ПРОМИСЛОВУ ПРОДУКЦІЮ.

Дітройт. — Одна фірма виробу домашніх холоділень має вироблених апаратів вартости $15,000,000, але не може їх викінчити, бо не стало одного винаходу, який вважається конечним при охолоджуванні води на лід. Винаходу не можна дістати тому, що фабрику перемінено на завод для постачання воєнних матеріялів. Управитель фабрики повідомив робітничу юнію, що мусить відправити робітників з праці, бо фабрика не має збуту. Єдина рада на те, така, щоб військова команда замовила холодільні для військових потреб, а тоді можна буде дістати теж винахід, необхідний для викінчення холодільні. — Подібні вісті появляються теж з інших ділянок праці, а це вказує, що холодна війна є одною з причин доволі великого безробіття. Надіються, що весняна погода принесе теж зміни в промисловій продукції.

НОВИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ НА МІСЦЕ ЗАКОНУ ТЕФТА.

Конгресмен Джан С. Вуд зголосив законопроєкт для наладнання робітничих відносин на місце дотеперішнього закону Тефта-Гартлі. Він затримує найважніші постанови зі згаданого закону, одначе йде в розріз з постановами билу, яким адміністрація хоче заступити закон Тефта.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ВИДАЛИ ПОНАД 92 БІЛЬЙОНИ НА ЗАКОРД. ДОПОМОГУ

Вашингтон, 14 квітня. — Фінансова допомога, видана Злученими Державами для різних закордонних держав і цілей, досягла досі суму $92,169,000,000. До видатків зараховано несплачені довги з часів першої війни в сумі $15,460,248,348 — уже разом з відсотками. Туди зараховано теж і найновішу рату на Плян Маршала в сумі $5,580,000,000. З інших видатків замітніші такі: На програму позичок, звану „Ленд Ліз" з другої війни — $50,205,000,000; на допомогу армії в окупованих частинах Німеччини 3,774,000,000; дві позички для Великобританії 3,750,000,000; для УНРРА 2,700,000,000; допомога для Міжнародної Організації Втікачів (ІРО) до червня 1950 р. $477,000,000.

АЧЕСОН ПРОТИВИТЬСЯ ВИСИЛЦІ ЗБРОЇ ДЛЯ КИТАЮ

Сенатську пропозицію, щоб Китаєві признати допомогу в військовім виряді і життєвих матеріялах до висоти півтора більйона долярів, відкинув секретар стейту Дін Ачесон. Він сказав, що наслідки такої допомоги були б катастрофою для Америки. Відмова Ачесона вважається погребанням надій націоналістичного китайського уряду дістати бажану допомогу з Америки. Ачесон заявив, що Злучені Держави постачили Китаєві понад два більйони воєнної допомоги після перемоги над Японією, одначе це не помогло китайському національному урядові, навпаки довело до того, що китайські комуністи зайняли майже всі найважніші осередки Китаю від Манджурії до ріки Янгце. Теж нема доказів, що дальша американська допомога принесе якусь корисну зміну в китайській справі.

СХОЖІСТЬ МІЖ ПАКТОМ З РІО І ПІВНІЧНО-АТЛАНТІЙСЬКИМ

З нагоди Пан-Американського Дня відбулося зібрання Ради Організації Американських Держав у Вашингтоні. Там стверджено, що творчі сили діють тепер зцілено і вони принесуть перемогу над силами розєднання. Признаками такого напрямку є Північно-Атлантійський Оборонний Пакт і Пакт з Ріо. Секретар Ачесон у своїй промові на зібранні заявив, що існує подібність між Атлантійським Пактом і Пактом з Ріо де Жанейро, бо вони служать для забезпечення взаємної оборони. Оба ці договори, на думку Ачесона, йдуть в парі з загальною системою Обєднаних Держав.

СОВЄТИ ВЖИВАЮТЬ 18 РАДІОВИСИЛЕНЬ ДЛЯ ЗАГЛУШЕННЯ „ГОЛОСУ АМЕРИКИ"

Ню Йорк. — За вістями з приватних джерел Совєтський Союз видає велетенські суми на заглушення „Голосу Америки", який висилається з радієвих станцій по всьому світу. Для його заглушення Росія уживає 18 велетенських радієвих висилень. Найбільші висильні находяться коло Москви й Хабаровська, недалеко Владивостока в Азії. Їх силу обраховують по 50,000 кільоватів. Кошти втримання згаданих двох станцій виносять разом $9,000,000, тобто тільки, скільки виносить цілий бюджет „Голосу Америки" на наступний рік. — „Голос Америки" в російській мові забирає дві години часу денно з перервами між поодинокими частинами програми. Совети мусять втримувати цілий штаб високо вишколених людей, щоб переловлювати ці програми і негайно їм протидіяти. Американські програми в російській мові висилається теж у Східну Азію, де находиться багато совєтських каторжних таборів.

ДВА ТРАНСПОРТИ НОВИХ ІМІГРАНТІВ ДО БОСТОНУ.

Филаделфія, 15. квітня. — З канцелярії ЗУАДКомітету повідомляють, що на наступний тиждень заповіджено вже два чергові транспорти нових імігрантів до порту в Бостоні. В понеділок, 18. квітня, там причалить „Дженерал Гаан", на якому їде 103 українців старанням ЗУАДКомітету. Другий транспорт мав би причалити до того самого порту в найблищу середу, 20. квітня.

БУВШИЙ КОРОЛЬ ЗАКЛИКАЄ ІТАЛІЙЦІВ ДО ЄДНОСТИ.

Рим, 15 квітня. — Бувший італійський король Гумберто, після довгої мовчанки знову відізвався, проголосивши послання до італійського народу, в якому він закликає італійців до єдности, демократії і спільної праці для добра та незалежности Італії. Гумберто видав своє послання для піддержки монархістів в льокальних виборах на Сардинії.

ІНТЕНЗИВНА ПІДГОТОВКА УКРАЇНСЬКОЇ УЧАСТИ В ДНІ ЛЬОЯЛЬНОСТИ.

Створений старанням американсько-українських ветеранів Ініціятивний Комітет з Володимиром Вакадом на чолі та Володимиром Шіпкою і адв. Гаврилком на чолі ветеранського і громадського відділів, продовжує інтензивну підготовку до масової української участи у великій проти-большевицькій маніфестації в Ню Йорку, 30-го квітня, з нагоди Дня Льояльности. Маніфестація, як відомо, відбудеться на 5-тій Евню в тому самому часі, як на 8-мій Евеню будуть робити свою першотравневу демонстрацію большевицькі п'ятиколонники. Як повідомляють з Ініціятивного Комітету та з поодиноких громадських організацій, українське громадянство митрополітальної округи Ню Йорку і Ню Джерзі виявляє велике зацікавлення парадою Дня Льяльности і треба сподіватися, що українська участь в ній буде справді масова. Багато організацій і товариств вибираються на маніфестацію з прапорами, підготовляється відповідні транспаренти з відповідними написами, має бути українська оркестра і т. п. Відповідне і зрозуміле зацікавлення цею маніфестацією виявляють зокрема ветерани та нові імігранти. В маніфестаційному поході українцям призначене одне з перших місць між національними групами. Треба сподіватись, що українська участь в цій проти-большевицькій маніфестації своєю величиною і підністю відповідатиме тому завзяттю і героїзмові, з яким український нарід бореться проти большевицького ворога людства на своїй рідній землі.

ПІДОЗРІЛА „ВІДПУСТКА" ПРЕМІЄРА БОЛГАРІЇ

ДІМІТРОВ „ХВОРИЙ" І „ЛІКУЄТЬСЯ" В МОСКВІ

Софія, Болгарія, 15 квітня. Вчора ввечорі повідомлено, що комуністичний премієр Болгарії та секретар болгарської комуністичної партії, відомий керівник воскреслого тепер під назвою Комінформу колишнього комуністичного Інтернаціоналу, Георгій Дімітров, є на „відпустці" з огляду на свою „хворобу", з якої „лікується" в Москві. Його обов'язки премієра і секретара партії мав би в заступстві виконувати Василь Коляров, заступник премієра і міністер закордонних справ та „декан" болгарських комуністів. Докищо не відомо, чи ці зміни на чолових постах в комуністичній Болгарії мають бути остаточні. З цими змінами зв'язується теж внутрішню боротьбу між болгарськими комуністами, що, як відомо, закінчилася повною деґрадацією першого заступника премієра, Траїча Костова, та його арештом за „націоналізм" рівночасно з 200 іншими визначними большевиками. Щодо Дімітрова стверджується, що він справді вже від деякого часу виказував серіозні фізичні недомагання.

ПРИСПІШУЮТЬ ПРИМУСОВУ КОЛЕКТИВІЗАЦІЮ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В ПОЛЬЩІ

Варшава, 15 квітня. З численних урядових заяв та пресової кампанії тут недвозначно заповідається на найблищий час „ударна кампанія" за дальшу і тим разом остаточну колективізацію сільського господарства в Польщі. Спроби цеї колективізації роблено вже від самого початку, як тільки Польща опинилася під владою большевиків, проте, всі дотеперішні заходи були досить безуспішні, не зважаючи на терор, при допомозі якого їх реалізовано. Остаточну повну совєтизацію Польщі було дещо послаблено після бунту Тіта і тепер її знову заповідається в цілій гостроті.

ПРОГОЛОШЕНО ВИРОК НА НАЦІСТІВ.

Нюрнберґ, 15. квітня. — Американський суд проголосив вчора вирок в останньому процесі проти німецьких воєнних злочинців, цим разом проти високих урядників гітлерівського міністерства закордонних справ. Дев'ятнадцять обвинувачених, яким доказано вину або співучасть у воєнних злочинах, зокрема в допомозі Гітлерові до аґресивної війни та опісля в переслідуванні жидів, засуджено на кару тюрми і важких робіт від 4 до 25 років. На найвищу кару 25 років засуджено генерала СС, Берґера.

СТАНОВИЩЕ СОВЄТІВ ДО АТЛ. ПАКТУ ПОДИКТОВАНЕ ЇХ АГРЕСИВНИМИ ПЛЯНАМИ

ВІДПОВІДЬ БРИТАНСЬКОГО ПРЕДСТАВНИКА НА СОВЄТСЬКІ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Лейк Соксес, Н. И., 15. квітня. — Гектор МекНіл, британський представник в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, відповів вчора на виступ совєтського представника А. Громика попереднього дня проти Атлантійського пакту, стверджуючи, що панічно вороже відношення Совєтського Союзу до підписаного недавно у Вашингтоні оборонного Атлантійського пакту може диктуватися тільки совєтськими агресивними цілями та совєтськими плянами нової світової війни. Представники Британії і Злучених Держав переконливо доказували, що Атлантійський пакт має виключно оборонні цілі і його ніхто не мав би потреби боятися, якщо сам не плянує нападу. Вчорашня дискусія розвинулася на тлі передвчорашнього виступу А. Громика, який під час нарад в справі добровільного обмеження великодержавного права вета в Раді Безпеки виступив проти Атлантійського пакту, обвинувачуючи договірні країни, зокрема Злучені Держави і Британію, що вони плянують використати цей пакт як „агресивну зброю" в плянованій ними війні проти Совєтського Союзу та що цей пакт порушує чартер Об'єднаних Націй і попередні міжнародні договори. З такими самими обвинуваченнями виступили вчора представники теж совєтських сателітів і їм відповідали представники західних країн. Британський представник твердив: „Ніхто не боїться і не має потреби боятися Атлантійського пакту, якщо його наміри є мирні. Ніхто не може мати будь-якої причини боятися Атлантійського пакту, якщо його політика далека від агресивних плянів. Атлантійський пакт є так виразно оборонний в своїх цілях і характері, що тільки той хто плянує напад має причину боятися того договору". В тому самому дусі говорив американський представник Ворен Р. Остин та представники інших західних країн.

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ДОБРОВІЛЬНОГО ОБМЕЖЕННЯ ПРАВА ВЕТА.

Лейк Соксес, Н. И., 15 квітня. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй ухвалила вчора резолюцію, в якій взивається великі потуги добровільно обмежити своє право вета (спротиву) в Раді Безпеки та порозуміватись взаємно між собою перед важливішими рішеннями Ради. Резолюцію, запропоновану Америкою, Британією, Францією і Китаєм, отже чотирма „великими", ухвалено більшістю 43 голосів проти 6 совєтських. Резолюція зредагована в той спосіб, що вона вимагає згоди між усіми 5 „великими", один з яких, Совєтський Союз, відразу заявився проти неї і тим самим перекреслив її вислід. Проте, резолюція не тратить своєї вартости, бо голосування над нею наявно виказало, що дослівно ввесь світ, за виїмком Совєтського Союзу та його сателітів, є проти того „вета", що досі паралізувало роботу цеї міжнародної інституції.

ДВА ВАЖЛИВІ ТОРГОВЕЛЬНІ ПОРОЗУМІННЯ МІЖ ІТАЛІЄЮ І ЮГОСЛАВІЄЮ.

Рим, 15 квітня. — Вчора й передвчора представники Італії та Югославії досягнули два важливі порозуміння, що усувають одну з найбільших перешкод до відповідного югославсько-італійського торговельного порозуміння. Перше порозуміння підписано передучора в Белграді і воно відноситься до італійського права риболовлі на Адріятику, а друге порозуміння, що його досягнено вчора в Римі, нормує справу видачі Югославії, дев'ять малих італійських кораблів, признаних Югославії мировим договором. Для остаточної нормалізації італійсько-югославських стосунків залишається ще тільки одна важливіша справа, а саме, взаємної виміни своїх громадян, що перебувають на чужій території.

НІМЦІ СОВЄТСЬКОЇ ЗОНИ ХОЧУТЬ ТОРГУВАТИ ЗІ ЗАХОДОМ.

Берлін, 15 квітня. — Німецька Економічна Комісія совєтської зони почала вчора заходи для відновлення торговельних стосунків зі західними зонами, дозволяючи на торговельні зв'язки між східними і західними німецькими фірмами. Американські і британські та західно-німецькі спеціялісти вважають, що до цього заставило Совєтів сильно захитане господарське положення в їх зоні.

ПРОГРЕС В НАРАДАХ В СПРАВІ ЗАХІДНО-НІМЕЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Франкфурт, 15 квітня. — Делеґація німецької конституційної асамблеї, що в місті Бонн підготовляє статут плянованої західно-німецької держави, відбула вчора свою чергову інформативну нараду з представниками західних окупаційних потуг. Подрібці нарад не подано, але з американських і британських джерел виясняють, що в останньому зроблено поважний прогрес для узгіднення дотеперішніх розбіжностей щодо ступеня централізації німецького самоуправління. Чергові наради в цій справі мають відбутися 25 квітня.

НОРМАЛІЗАЦІЯ СТОСУНКІВ В СИРІЇ.

Бейрут, Ливан, 15 квітня. — Після недавного безкровного перевороту в Сирії, переведеного армією під проводом ген. Гусні Заїм-а, країна поступово вертається до нормальних стосунків та нормального конституційного режиму. Генерал Гусні Заїм доручив вже одному з провідників партій створити уряд і в цій справі вже почалися переговори між партіями. Після перевороту Сирія виявила виразно свою орієнтацію на Захід.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ҐРОМИКО ҐРОМИТЬ, АЛЕ БЕЗ УСПІХУ

Дехто почав уже дивуватись, що Андрей Ґромико не забирає так довго в Асамблеї Об'єднаних Держав слова й не вигукує та не лається. Навіть почали вже тут і там витягати з цього певні заключення. Мовляв Кремль міняє тактику і займає більш угодове становище! Аж тут цілком несподівано Ґромико заговорив, виступивши з довженною промовою проти американських „воєнних підпалячів" і „монополістів", та „удокументовуючи" це все ще й параграфами зо Статуту Об'єднаних Держав.

Як на кремлівського речника то ця промова Ґромика виглядає на „помірковану", бо в ній було менше лайливої гостроти, як бувало в промовах Молотова чи Вишинського, виголошуваних в Об'єднаних Державах. Особливо важне й це, що з промови ясно виходить, що Кремль не думає покидати Об'єднані Держави, як цього дехто надіявся. Навпаки, Ґромико заявив, що Совєти будуть „боронити" Організацію Об'єднаних Держав і старатись звести її знову на „правильний" шлях, намічений американським президентом, Френклином Д. Рузвелтом у Ялті...

Промова Ґромика була звернена у своїй основі проти Північно Атлантійського Договору як політичного й мілітарного бльоку держав по обидвох боках Атлантику, що має на цілі — як це він постійно підкреслює — напад на СССР. Цей бльок, казав він, створили правлячі кола Злучених Держав і Великої Британії, капіталісти, монополісти, фабриканти зброї, що тільки думають про зиски. Робітництво, як в Британії, так і в Америці, є проти цього і не буде копати вугілля чи кувати залізо на війну проти Совєтів. Немає найменшого сумніву, що вся ця акція, казав Ґромико, має у пляні війну і то тільки війну проти Совєтів, що пізнати хочби по воєнних базах, які поширюються навіть на такі країни як Норвеґія, що граничить з СССР. Північно Атлантійський Договір означає дальші поворот до давньої протисовєтської політики Злучених Держав та Великої Британії, змагаючої до ізоляції Совєтів; це ліквідація договорів, заключених в Тегерані, Ялті й Потсдамі й цілковите підкопання Організації Об'єднаних Держав. До цього додав ще Ґромико кампанію Злучених Держав і Британії проти вета великих потуг в Об'єднаних Державах, яке було запропоноване Френклином Д. Рузвелтом і прийняте Чорчилем та Сталіном як засіб, який мав би допомогти потугам розвязувати міжнародні, повоєнні проблеми згідливо й однодушно.

Як бачимо, Ґромико не сказав нічого нового, а тільки повторив старі речі. Відповідаючи йому, американський делеґат Ворен Р. Остин, підкреслив оборонний характер Північно Атлантійського Договору, а теж зазначив, що вето не помагало розвязувати міжнародні проблеми, а тільки спричиняло „хронічне непорозуміння" та застій у всій праці Об'єднаних Держав. Він теж пригадав, як то деякі держави, не зважаючи, що є членами Об'єднаних Держав, послугувались силою та насиллям супроти інших держав. Звернув увагу на таку обставину, що коли державою, яка нападає, є така, яка може послугуватись в Раді Безпеки Об'єднаних Держав своїм ветом, то куди мають вдатись за ратунком ті держави, що падають жертвою такого насилля.

Одно треба признати Ґромикові, а саме те, що по правді Північно Атлантійський Договір є звернений проти Совєтів, але тільки в тому розумінні, що світ надіється нової агресії та нападу тільки з боку одного Кремля. Тільки Москва може спричинити нову війну і тому, цілком зрозуміло, що з такою евентуальністю треба демократіям рахуватись.

П'ятий рік в поширюванні правди про Україну

З ПРИВОДУ ПОЯВИ 1-шої КНИЖКИ 5-го РІЧНИКА „УКРАЇНСЬКОГО КВАРТАЛЬНИКА"

Тількищо появилася перша книжка вже п'ятого річника „Українського Квартальника" в англійській мові, видаваного Українським Конгресовим Комітетом Америки. Чотири повні річники того могутнього голосника української правди в англо-саському світі вже стоять до розпорядження всім тим, які цієї правди хочуть, нею інтересуються та за нею шукають. Чотири великі томи цієї енциклопедії інформацій про Україну, український нарід, його змагання і його творчість, його боротьбу і його жертви, стоять сьогодні по приватних і публичних бібліотеках та краплею постійного падання води вижолоблюють камінь створеної ворогами заслони перед Україною.

Чотири роки видавання періодичного журналу, та ще й квартальника, це занадто короткий час, щоби могти оцінювати його значення та його вартість в цілій ширині. Проте, у випадку „Українського Квартальника" вже навряд чи можна б перецінити цю велику прислугу, яку Український Конґресовий Комітет зробив ним українській справі. Протягом тих коротких чотирьох років „Український Квартальник" здобув собі насамперед довір'я, цю першу передумову успіху політичного журналу. Це майже без прецеденсу, щоби того роду видання та продовж такого відносно короткого часу могло стати таким авторитетним джерелом інформацій, як ним став власне „Український Квартальник". На його інформації покликуються свідки цілої енциклопедії, його статті відчитується в Конгресі для характеристики положення в Східній Европі, з нього черпається відомості про минуле, сучасне та передбачування майбутнього в цій частині світу, що була головним тереном двох найбільших в історії людства світових воєн.

Це ці видимі наслідки праці „Українського Квартальника". А скільки добра він вже приніс українській справі, що не мало свого наявного відгуку? Скільки публіцистів, дипломатів, стратегів, економістів і тим подібних спеціялістів в демократичному світі шукали і знайшли потрібні для них інформації в цьому джерелі голошення правди про Україну в англо-саському світі, що ним є без сумніву „Український Квартальник"?

Звичайно, ці твердження ще не можуть перерішувати оцінки самого Квартальника, як такого. На його впливі серед англо-саського світу могла багато заважити загальна політична кон'юнктура, зрозуміла атракція такого видання і т. п. Проте, ніяка кон'юнктура і ніяка атракція не можуть бути рішальні, якщоб передавані інформації, якщоб голошена правда про Україну не була передана у відповідній формі, з відповідною повагою та не була відповідно достосована до категорій думання та підходу тих людей, для яких журнал призначений. Протягом цілого часу видавання „Квартальника" можна вже було почути багато слів признання і чималих докорів по його адресі. Їх можна б в одному чи другому випадку піднести ще й тепер, бо на світі немає нічого досконалого і все може бути зроблене краще. Але якщо ми хочемо бути справедливі та дивитись і оцінювати „Квартальника" на тлі можливостей і обставин, серед яких він видається, та на базі його успіхів і пророблених праць, тоді ми мусимо признати, що в наших обставинах в наших можливостях, „Український Квартальник" робить велику роботу та є величним досягненням української акції у вільному світі. Це видання є сьогодні великою цінністю, яку можна тільки всіми силами піддержувати, поширювати та під кожним оглядом скріплювати. Цей робот, що її виконав „Український Квартальник" протягом чотирьох років свого існування, як сказано, не можна б перецінити і душу огортає тривога на думку, що ця велика робота могла б бути одного дня перервана, якщо наш загал не виявить до неї відповідного зрозуміння та її відповідно не піддержить. Видання одної книжки „Квартальника" коштує около 1,600 долярів. Це є справді мінімальна сума, що не стоїть в ніякій пропорції до виконуваної нею дуже важної роботи. А тимчасом наш загал не тільки не виявив належного зрозуміння тої справи та не дав ніякої гарантії, що не тільки запевняла б цему журналові кращі фінансові можливості, але бодай вдержала його на дотеперішній базі.

Власне це хочеться пригадати нашому громадянству з нагоди появи 1-шої книжки 5-го річника „Україн. Квартальника". Хочеться пригадати це на порозі його п'ятого вже з черги року голошення правди про Україну, переконування англо-саського світу про це велике джерело творчих сил і можливостей та міжнародної стабілізації і світового миру, що лежить в забутій ще донедавна, здавалося, Богом і людьми Україні, безпощадно гноблений, визискуваний та нищений її імперіялістичними сусідами. Власне на порозі п'ятого року цего видання хочеться поставити його на серце і розум нашому громадянству. Після пророблєної вже роботи та на підставі наявних її успіхів і значення, „Український Квартальник" сьогодні має право вимагати від українського громадянства всебічної не тільки моральної, але й матеріяльної піддержки. Треба сподіватись і хочеться вірити, що наш загал йому тої піддержки не відмовить.

Перша книжка п'ятого річника „Українського Квартальника" зі свого боку виправдує все сказане вгорі про цей Квартальник. Надруковані в ньому статті: редакційна — Від митрополита Сліпого до кардинала Міндсенті; О. Оглобина: Українська гуманістика і Совєти; С. Гординського: Поетичні і політичні аспекти „Слова про похід Ігоря"; К. Меннінга: Ювілей Наукового Товариства ім. Шевченка; М. Чубатого: Чемпіон Мазепи в „Секрет де Руа" Людвіка XV, короля Франції; Г. Махіва: Сільськогосподарська наука в Україні; Людмили Івченко: Знову; І. Ермаченко: Аспірації Білоруської...; ...Мал-Стоцького: Со... Догосемантики. Крім статтей, подана в цій книжці теж біжуча українська хроніка, книжковий огляд (М. Чубатого і Л. Добрянського) та Україніка в американських і закордонних періодиках. Загальний зміст статтей і цілої книжки, солідною опрацьованістю та широкою тематикою, як і своєю оригінальністю, дає черговий важливий вклад в поширення української правди та її студій в англо-саському світі.

Улас Самчук.

МУР І МУРІВСТВО

У місяці грудні 1945 року в Ашафенбурзі в Німеччині почало формально існувати з'єднання українських письменників та літератів у вигнанні, що дістало назву **Український Мистецький Рух (МУР).** Його повстання і його назва не були випадковими явищами. Те і друге сталось вислідом останньої світової війни, що вже в своїх первопочатках, тобто в самій своїй ідеологічній суті, пророчила дуже поважні здвиги та зміни в структурі, як зовнішнього так і внутрішнього буття світу. Передовсім це стосувалось Европи, а в тому і нас українців, як поняття, що фізично і духово є частиною того простору на планеті.

На очах нашого покоління те, що звалось Европою, а особливо її заходу, у великій своїй частині перестало існувати. В загальному не було це аж надто великою несподіванкою. Вже протягом кількох десятків минулого століття і перших десятиліть нашого віку, тема „занепад Европи заходу" була улюбленою темою прозирливих розумів нашого світу, як Достоєвський, Ніцше, Мережковський, Шпенглер і не мало інших. А з появою на овиді Маркса й марксизму стало ще більше виразним приспішення упадку.

Передовсім з появою марксизму занепадає поняття еволюції явищ. Нетерпеливість і жадоба емоцій почали виразно домінувати над логікою світобудови і тема революції у світовому мірилі „до дна", „до основи" стала улюбленою кожного учня гімназії у всіх народів континенту. Первісно і наївно, нетерпеливо і хаотично, раз надто молодо, раз надто старечо, на просторах первобутної Росії і трущобах музейного Парижу з нестримною силою наростає неминучість. З кожним роком вона лявинно поглиблюється і нарешті вибухає ще небувалим вибухом в лоні велитенського котла, яким була і є Росія.

Розмір патосу і сили пристрасті, з яким та подія відогралася у наші часи і з нашими перспективами навіть годі зміряти. Сотні мільйонів пристрасних первісних душ зо всією глибиною своєї щирости й безпосередности верглось у вир зриву. Досить пригадати Хвильового, що готов був стріляти власну матір, бо цього „вимагає справа", щоб увити собі, що це була за така справа. В істотності „бувшого" світу більшого ідеалу ніж матір бути ніяк не могло. Мати Марія, Богородиця, Мадонна, початок і кінець життя, первозвана як основне Божество найбільшої зо всіх наук і філософій моралі християнства, та сама воплощена святиня мужної сили нашої моралі мала бути пожертвована в ім'я „революції".

Можна собі уявити яка жорстока порожнеча навідала нашу душу. Можна уявити якою безпомічною стало саме „поняття людина. Нічого дивного, що ми з пошестю тифу, чи холерини почали один за одним заражатися темнотою істин безперспективности. Щоб виправдати наше безсилля Ніцше каже про надлюдину, Гітлер каже про панівну расу, Мусоліні, що краще жити один день, як лев, ніж сто днів як ягня. Мільйони і мільйони модерних нетерпеливців патетично демонструють страшну нервовість свого єства і все тільки тому, щоб цією своєю поставою застрашити і загнати назад у небуття страшну подобу марксизму, що по суті стала перводжерелом всіх тих збочень аж до звіроуподіблення.

Планетою стрясають катаклізми. Перша війна, перша революція, друга війна! Небувалі розміри пристрасті. Тотально всі проти всіх, до дна, до коріння... І нарешті від Кавказу до Бресту, від Нарвіку до Крети наш великий світ, світ Евкліда і світ Гете лягає порохом під ноги мертвого механізму машин і коли ми українціназблизимось самі до себе і сконкретизуємо поняття, побачимо, що опинились викинуті на пустинний беріг життя, загнані в табори, де в просторі одної казарми нам приходиться розвязувати проблему життя і нежиття нації, роду, епохи, державности, суверенности мислі і влади. Ми, українці в ці дні винятково нещасні. Такі прибдизно, як і всі в Европі, але тільки приблизно. В дійсности ми більше нещасні, ніж інші і не тому, що наші старці, наші вдови, наші діти раптом обернулись у „політичних" збігців, а найбільше тому, що сотні тисяч наших передовсім молодих і юних земляків, що прагнули і прагнуть вмерти за свою справу, опинились у центрі найбільшої безнадійности, та найбільшої безперспективности, яку тільки штовхала коли історія нашого ренесансу від першого дня її існування. Стався велеканський заколот „атомів" нашої душі. Ми бачили гурти молодих людей і дивились у їх очі. Там не можна було вловити ані одної живої ідеї. Більки їх наливались кров'ю так переживали вони свою безнадію. Кричали, нетерпеливились, бігали з камінюками в руці, шукали за кожною людиною, винного не знаходили і в розпуці кидались один на одного. Хотіли бути львами. Львами. Не людьми, а львами. Не їсти, а жерти, не любити, а ненавидіти. Джунглі. Полози й павіяни.

В безнадії людина завжди хапається за соломинку і називає таку процедуру героїзмом. Марксизм, особливо, коли він переліз зі сторінок тов стої книги на поля і села нашої батьківщини, заразив нас до глибини нашої душі безнадією. Він забрав нам віру. Ми стратились до кінця. Ми наговорили, а ще більше наробили такого, за що будуть червоніти за нас цілі покоління нащадків, якщо вони не впадуть жертвою останньої розгривки.

Серед такої безнадії ми опинились на руїнах нашої праматері Европи. Це було і ще є зараз на наших очах. Тим, що не думають, або думають як думають птахи і взагалі природа, ті мають бодай ту сатисфакцію, що вони відраховують дні за днями і в поспіху шукають для себе місця в якійсь Венецуелі. Гірше з тими, що думають, що бачать, чують і розуміють. Чи мають і вони задовольнитись тим, що є, що „все вже відоме що не має більше чого хотіти

(Докінчення на стор. 3-тій).

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

10)

Коротко кажучи, двоє італійських комуністів опинилися в льоху ...орського сектора ГПУ, а через кілька місяців і в Н-ській в'язниці.

Невідомо, як ішло слідство і якими шляхами ГПУ довідувалося про них в Італії і Франції, але обом приписали якесь шпигунство, потім судили за 6 пунктом 58 статті і дали по 10 років.

Після суду, Торнеллі якийсь час працював у тюрмі кухарем, а його товариш готував дрова.

Їх потрясло все, що сталося, і дуже неохоче розповідали вони про життя закордоном.

— Нічого, — думав я, — тепер ви, товариші європейські комуністи, напевне довідаєтеся про ріжницю між марсельськими, російськими і совєтськими справами!

Останнім часом перед переведенням з НКВД до тюрми, нашими сусідами стали кілька монахів з Кавказьких гір.

Це були останні рештки православних пустельників, які чудом залишилися від терору 1929-34 років. ГПУ підібрало їх десь в Абхазії, в якомусь совхозі культури і розведення етероносних рослин, де вони працювали чорноробами, і привезло до Н-ська.

Вони там нікого не чіпали, чесно й старанно працювали, дотримувались неділь та свят, постів, відмовлялися від м'ясних страв, молилися...

Пустельничі селища і келії, які були розкидані у непрохідних місцях Кавказького хребта, ще з 1903 року (після бунту так званих „афонських ім'яславців"), пережили першу світову війну, лютневу і жовтневу революції, громадянську війну і всі роки НЕП'у.

В недоступних горах та ущелинах вони мали свою печерну церкву, свого єпископа, бібліотеку, розводили невеличкі городики, займалися первісним бджільництвом, ручними виробами (виробляли дерев'яні ложки, хрести). Збирали дикі яблука, груші, горіхи, каштани і цим живилися. В 1929-32 рр. ГПУ знайшло їх і там. Воно розгромило їхні садиби, і непрацездатних старих і відкрито ворожих до большевиків монахів порострілювали, а решту порозсилали по концтаборах.

Ті, що заціліли, почали чіплятися за різні роботи у колгоспах та радгоспах, аж поки „кіровський набор" не захопив і їх.

Кавказькі пустельники вважали, що часи антихриста вже настали, і його поява відбудеться в Росії. Ленін — це тільки його предтеча, а большевики — пекельне кубло.

Сила антихриста активно почала діяти з 1914 року... Сім страшних семиліть повинні минути до його появи. І з кожним семиліттям людство все більше і більше схиляттиметься до безбожництва і большевизму... В 1963 році —7x7) прийде сам антихрист, запанує над усією землею і буде панувати аж до другого приходу Христа, яке відбудеться в кінці другої тисячі років нашої ери...

Відомо, що такі апокаліптичні очікування висловлювались не тільки кавказькими, але й іншими православними монахами. Секти адвентистів, суботників, християнських сіоністів, п'ятидесятників, баптистів та інші твердили і твердять те саме.

Большевикам такі тлумачення і пророцтва дуже не подобалися і ГПУ з носіями таких настроїв жорстоко і безжально розправлялося. Особливо безжальна була розправа з тими, хто відкрито і відважно заявляв їм, що вони — кубло пекельне, і що розмовляти з ними, слугами антихриста, вони не бажають і ніяких протоколів на слідстві підписувати не будуть.

Безстрашність, мужність і сила віри у цих людей були настільки великі, що ними захоплювались навіть деякі слідчі ГПУ, які разом з ними визнали їхню волю, визнаючи Христа.

Монахи, привезені з Абхазії, були, можливо, менше охоплені чеканням кінця світу, але ГПУ, виконуючи завдання з центру, арештувало всіх релігійників підряд.

Яка була доля цих останніх з Могиканів, ніхто докладно сказати не міг.

ІВАН БОЙКО

До „великої і безкровної" він жив у станиці на Кубані, мав свою хатку, садибку з огородиком, сіяв хліб, садив баштан, випасав худобу. А за тяжких років, коли ще жив у батька, наймитував у заможних козаків, заробляв хлібом, кукурудзою, „масляною". І в нього завжди сходились кінці з кінцями, зі столу не зникав білий пшеничний хліб, а з комори й льоху — всяка живність. Від німецької війни він спромігся відкрутитись і військову службу відбував у Н-ському.

Після 1917 року, повіривши большевицьким гаслам та обіцянкам, пішов „поглиблювати" революцію. Був на Україні, в Криму, на Віслі.

Року 1921-го демобілізувався.

З червоноармійськими документами, як колишній наймит і „будьонівець", відразу потрапив в „актив" станиці і в члени станичної ради. В роки НЕП-у захоплювався особистим господарством, мав добру худобу, порядних свиней, завів культурний... одяг... Коротко казавши... „збагачувався", але з активу не виходив і совєтську владу підтримував. Так він дожив до колективізації і страшного голоду.

(Дальше буде).

ОБОВЯЗКОМ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ Є, НАЛЕЖАТИ НЕ ТІЛЬКИ САМОМУ ДО СОЮЗУ, АЛЕ ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА ЗНАЙОМИХ

В ДОРОЗІ З БОСТОНУ ДО НЮ ЙОРКУ

(Нові українські імігранти, що прибули на „Марін Тайгер" до Бостону 24. березня 1949, розповідають про свою подорож морем і працю ЗУАДКомітет).

Саме минає 2 тижні, як поважний гурт скитальців з Німеччини причалив до пристані в Бостоні.

На 549 пасажирів — около 200 осіб українців з різних областей України, з різних таборів і ерій ІРО, люди всіляких професій, родини й самітні, чоловіки, жінки і діти. На обличчях сліди свіжо перебутої подорожі через океан і тих усіх „митарств", що їх довелося кожному пережити на протязі понад 2-місячних усяких підготовчих формальностей, перевірних комісій, переселенчих таборів — починаючи від власного табору кожного скитальця, і кінчаючи на кораблі і в пристані з причаленням до берегів нового континенту.

20-та год. Тепер уже всі вигідно поринули у мякі фотелі окремого експресового поїзду, що везе їх під опікою метких і запопадливих відпоручниць ЗУАДКомітету до головної станції в Ню Йоку, чи ще дальше, до Филаделфії, на нові місця побуту і праці.

У поїзді їде теж екз. дир. ЗУАДК-у, п. д-р В. Ґалан, що особисто потрудився до Бостону для зустрічі з новоприбулими імігрантами та безпосередньо допомагав їм з цілим „штабом" місцевих українців (-ок) комітетових у всіх урядових волокитах від висідки з корабля до завантаження у поїзд.

Імігранти покріпляються з щедрої руки ЗУАДК-у овочами, молоком, лімонадами. Все досі пережите здається тільки сном. Ми на Вільній Землі Вашингтона.

Зорганізована на кораблі українська група має своє представництво, з якого виділюється „трійка" (о. Трешневський Олександер, проф. Ратич Василь і д-р Лазор Іван) та відшукує в одному з возів поїзду д-ра В. Ґалана, щоб поділитися з ним своїми враженнями з подорожі та своїми спостереженнями, а зокрема зложити на його руки сердечну подяку за невтомну й неоцінену працю ЗУАДК-у у ділянці прискорення переселенчої акції для тисячів наших скитальців та братню допомогу при їх перших кроках на новій землі.

Розвязується оживлена гутірка, що на половину вкорочує 4 й півгодинну віддаль поспішним поїздом з Бостону до Ню Йорку. Д-р Ґалан цікавиться у першу чергу зовнішніми умовами нашої подорожі.

О. Трешневський інформує, що загалом погода нам сприяла, і тому подорож не тривала навіть повних 9 днів, замість передбачуваних 14. Тільки часом, під вечір, сильніше морщилось море, зривався вітер, і колисало кораблем, головно на 6-му дні подорожі, коли пропливали ми штром; тоді зразу похолодніло і падав сніг. Та люди похворіли зараз 1-го дня подорожі, як тільки випливли ми з спокійного заливу Везери, з гамбурзької пристані на завжди бурхливе Північне Море. Нам пощастило їхати новим, опанцереним кораблем „Марін Тайгер", білим як лебідь на безмежному океані, а в ньому чистенькі кабіни і постіль, ввічлива й чисельна обслуга („чорні") та — для ДП-с — просто вибагливе харчування. Недоставало тільки апетиту, а в перших днях їдальні майже світили пусткою. На страву, як і на хвилі моря, просто дивилися „бісом" наші „троянці". Та згодом приходили потрохи до рівноваги, хоч кількоро українців затурбувало нас не на-жарти, бо майже увесь час дороги пролежали на одному місці з болем голови, і то при зовсім нормальній плавбі. Жінки і діти були розміщені у середніх частинах корабля під опікою мед-сестер. На чердаку „Б", де були їдальні і кухня, містився теж корабельний шпиталь, у якому за час нашої подорожі переведено 2 операції (на сліпу кишку й 1 хірургічну). Дітьми від 3-6 років (у часі недуги матері) піклувались окремі сестри-доглядачки.

На кораблі були уладжені світлиці-читальні, менша на верхній палубі, де кожного дня можна було відчитати на окремій мапці, який шлях пробув корабель за останню добу, та 2 більші світлиці на чердаку „А", де була теж кантина. 3-го дня подорожі одержали всі дорослі пасажири по 2.50 дол. на дрібні видатки, а діти від 3—14 років по 1.25 дол. Внизу корабля (Док „Д") був клюб і заля кіна, у якій що 2-гий день відбувалися фільмові представлення. А втім кожний організував собі розвагу й укорочував час подорожі по своїй уподобі (читання, карти, гутірки, тощо).

Найменше піддавались наслідкам морської подорожі діти до 4—5 років, що все були веселі, живі і рухливі, скоро навязали дружні відносини з „чорними", які дуже люблять дітей. Заповідач обідів і вечер, що вигравав на ксилофоні простеньку мелодійку, тягнув за собою цілий рій дітвори по коридорах, клітках сходових та голях корабля.

Чоловіки та старші діти 11—21 років) були розміщені у передніх кабінах чердаків, де особливо відчувалося гойдання корабля вгору й униз.

Майже що 2-й день (6 разів за увесь час дороги) заповідали голосники цофнення вказівок годинника на 1 годину.

У початках подорожі відбули всі подорожні пробний аларм з рятунковими поясами, а на-прикінці корабельна залога мала протипожежні вправи без участи подорожніх.

Так проїхали ми на кораблі „Марін Тайгер" океаном 3,425 миль за 8 днів і 20 годин від Гамбурга до Бостону, пересічно по 16 миль денно.

Проф. Ратич Василь познайомив Шан. Співрозмовника з організацією української національної групи на кораблі.

Уже в часі їзди залізницею з Бремену до Гамбурга виринула серд був. таборян українського табору в Байройті думка, щоб на кораблі негайно увійти у тісніший контакт з таборянами інших українських таборів та створити своє національне заступництво, таке необхідне у виняткових обставинах подорожі серед чужого середовища — для звязку з корабельною владою, еск. преставником ІРО та з іншими національними групами.

Цю ідею зреалізовано зараз 1-го дня подорожі, ще поки доплили ми до Північного Моря. Після інформативної конференції, що її уладив для переселенців майор Дей, еск. офіцер ІРО, залишились українці на коротку нараду, на якій створили свій діловий комітет на кораблі під проводом о. Трешневського Олександра, старенького, але незвичайно моторного й запопадливого священика-патріота з Н.-Ульму. На допомогу стали йому пп. Василь Ратич, д-р Лазор Іван та Анастазія Огроднік з Байройту, пп. Дмитро Савчук і Роман Щеснюк з Ашафенбурга, пп. Федорика Осип з Енлангену й Охримович Мирослав з Діллінґену та п. Томашівська Ольга з Зальцбурґа.

Особливо гарно наладнано на кораблі релігійну опіку над українськими переселенцями завдяки великій ревності й відданості невтомного пароха й голови, о. Трешневського.

При активній допомозі Команди корабля уладжено в залі кіна вівтар, що його гарно прибрали народними вишивками й килимками пані Охримовичева, Палко, Ратичева, Лазорева, Огроднік та ін., і при ньому вже першої неділі нашої плавби (20.3) відправив Богослуження для українців о. парох в 7.30, а згодом, в 10.30, для римо-католиків, в якому взяла теж участь залога корабля під проводом капітана В. П. Аркінса. Щоденно збиралися українці на спільні вечірні молитви на верхній палубі корабля, звідки линули гарячі молитви скитальців за щасливу подорож, за тих, що залишились на скитальщині, за тих, що караються у большевицьких каторгах, вязницях і засланнях, за справедливий мир і щасливий і скорий поворот а звільнені від большевицького ката рідні землі. Молитви кінчались гарними релігійними українськими піснями, що у тих виняткових обставинах, серед безмежного океану, будили глибокі почуття любови Бога й України та зворушували кожного до сліз.

Останнього дня подорожі, вранці в 7.30 год., (24.3), відбулась за ініціятивою о. пароха Трешневського благодарна спільна молитва, до якої приєднались також інші національні групи: литовці й поляки. Усі молились по черзі на своїй рідній мові, а на закінчення відспівано католицький гимн в українській мові.

Православні брати-українці не вспіли наладнати свого релігійного життя (спільні молитви, чи молебні), хоч мали між собою свого священика (о. Гриневич Микола), мабуть, через малочисельність своєї групи.

Зате тісно об'єднались усі українці для вияву свого національного обличчя на кораблі.

(Кінець буде).

МУР І МУРІВСТВО

(Докінчення зі стор. 2-гої).

і шукати і що справу нашу ми многогранну.

рішимо лише, коли будемо великими вояками пожираючись по дорозі до слави по славетньому зразку чисельних установ мейд ін Москав. Серед такої саме безнадії опинились багато наших людей думки, людей мистецтва, людей шукань, людей знання. Зійшлися ті люди з різних вітрів світу. З Парижа і з Харкова, з Колими і з Нового Йорку. Ті, що можливо недавно вірили у Маркса і ті, що вірили в когось іншого. Молоді віком і старші віком. Кілька десятків людей з печаттю мислі на чолі, співаки офіційного героїзму і неофіційної скорби, часто зневірені Савли, часто ентузіясти ще не знаного „нового", часто пророки, яких ніхто не визнає, але які намагаються проглянути непроглядне національної ночі.

Ті люди часто себе безнадійно питали: а що ж далі? З питань повставали відповіді. Так. Ми „вже все знаємо", маємо наш націоналізм, але все таки не маємо права вмерти без опору. Нам треба мислити. Серед нервовости і безнадії, але мислити. Нам треба щось знайти, що верне нам нашу віру. Треба вернути людину назад до людини. Вона тоді буде сильнішою від кожного льва. Нам треба стримати наші нерви, озирнутись назад, бачити те, що було і те, що є. Брати все потрібне звязувати порвані вузли, зводити наші розсипані мислі в нашу одну мисль. Велику, всебічну,

З таким саме фільософським наставленням будовано перше на вигнанню об'єдання наших творців духовости. Вони виходили з тих саме заложень, що й евангелист Іван кажучи, що „в началі бі слово". Щойно гень пізніше слово стає Богом, бо його незбагнута сила всочується в поняття душі і мозку поволі і обережно. Там об'єднано понад півсотні людей. Вони за ці роки дали нашій культурі томи своїх праць. Уявляється, з якою жадобою майбутній дослідник походу української мислі шукатиме в них ті сокровенні зерна нашої істини, які так тяжко видимі для ока сучасника. Але він їх напевно знайде і напевно ствердить передовсім їх глибинні початки великого наміру, щоб наш духовий хаос і розірвання походу мислення звести до одної цілости. Синтеза явищ — є синтезою кожного нас зокрема. Европа цього шукає і щось знаходить. Але навіщо нам її сартризми, її екзістенціоналізми, коли ми ані в малій мірі не вичерпали велитенської рідної сили духа, якою є наш синтетичний шевченкізм.

І на обновленій землі,
Врага не буде й супостата,
А буде син і буде мати
І будуть люди на землі.

Чуємо в цих словах безмежну міць і силу. Ніякі інші мудрощі не замінять її — ніде і ніколи. В тому також ми чуємо силу Божественности великої природи та її чинну волю в образі Христа з терновим вінком на чолі.

ЦІЛКОМ ТАКІ САМІ, ЯК МАМА ПЕКЛА.—Таке бодай твердять ті два малі хлопці, років 13, члени Медисон Сквер Бойс Клоб в Ню Йорку, що покінчили куховарський курс. Ці булочки вони самі спекли, а тепер директорка Публичної Школи 116, Мей М. О'Гара, має вирішити, чи це правда, що кажуть хлопці. Виходить на таке, що правда. Та останнє слово скажуть мами хлопців.

До б. співробітників і приятелів „Сільського Господаря"

Шановні Панове! Дня 23. березня 1949 р. минуло 50 років від заснування найстаршого українського сільсько-господарського товариства **„Сільський Господар""** (23. березня 1899), що довгі роки було осередком нашої, зокрема західньо-української агрономії. З цим товариством звязані багато з нас безпосередньою працею чи співробітництвом, багатьом із нас доводилося впродовж останньої чверть сторіччя переживати з ним, чи з другими звязаними з ним установами наші найкращі роки праці. Багато із тих, що працювали з нами для громадської агрономії, чи для співпрацюючих з нею кооперативних чи інших господарських установ, сьогодні вже не має в живих, багато із наших друзів розїхалося вже по широкому світу і вони зможуть тільки на письмі розповісти про часи нашої спільної праці та переживань за час першого півсторіччя нашої громадської агрономії.

Але ж залишилося ще досить нас тих, що були не тільки свідками, але також активними співробітниками праці „Сільського Господаря". Нашим обовязком є **дати свідоцтво цеї праці** та залишити його на памятку черговим поколінням наших агрономів та інших народніх робітників на полі сільського господарства. Нашим обовязком є згадати про тих працівників „Сільського Господаря", що вже не живуть, а яких ми знали та їх працю нашими очима бачили. Бо роки ідуть, нас стає менше, головно ж тепер, коли наша еміграція розїзджається.

Тому звертаємося до Вас, Друзі:

1. Пишіть **спомини** про Вашу працю в „Сільському Господарі", не дивлячися на те, на якому ступені праці Ви колись працювали (краєвім, окружнім, повітовім, районовім);

2. пишіть про **умовини Вашої праці** в даному часі та окруженні;

3. пишіть про **установи**, з якими приходилося Вам працювати;

4. пишіть про **особи**, з якими Ви стрічалися та їх відношеня до нашої праці;

5. пишіть про політичні, громадські та суспільні **умовини** Вашої праці;

6. якщо у Вас є, то присилайте **матеріяли** з праці „Сільського Господаря" і споріднених установ (звідомлення, афіші, запрошення, летючки, відозви, тощо, та **фотографії**).

Все це буде збережене та в слушний час використане!

Проф. д-р Є. Храпливий, доц. інж. Ант. Романенко, доц. інж. М. Капластий.

Подавайте теперішні **свої адреси та товаришів-агрономів!** Матеріяли і спомини надсилати:

Наукове Товариство ім. Шевченка, Мюнхен, Версайллерштрассе 4/1 з допискою „Для агрономічної комісії".

Shevtchenko Society of Science, Munich, Versaillerstr. 4/1 U.S. Zone, Germany

(Agron. Commission)

Товаришів з U.S.A. просимо надсилати спомини і матеріяли на адресу:

Society of Ukrainian Engineers, 11 East, 7th Street, New York, N. Y.

ВІД ІНФОРМАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ

ВИКОННОГО ОРГАНУ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

Останнім часом деякі українські групи, що стоять в опозиції до Української Національної Ради та її Виконного Органу, почали посилену акцію в пресі і на публічних зібраннях проти Виконного Органу Української Національної Ради та проти його поодиноких членів, зокрема супроти Голови Виконного Органу, проф. І. Мазепи, якому між іншим закидається, нібито він ставиться неприхильно до визвольного революційного руху на Україні та до акції Української Повстанської Армії.

Для правильного поінформування українського громадянства інформаційна Служба Виконного Органу Української Національної Ради стверджує:

1. Згідно зі статутом Української Національної Ради як Голова так і всі інші члени Виконного Органу за свою діяльність відповідають перед Національною Радою і провадять свою працю в контакті та порозумінню з окремими Комісіями Національної Ради, до яких входять представники всіх угруповань, що належать до Національної Ради, За ввесь час існування Виконного Органу ні Президія Національної Ради, що між пленарними засіданнями Н. Ради виконує її функції, ні Комісії Н. Ради, що досить часто відбувають свої засідання, ні разу не висловили своєї незгоди з політикою Виконного Органу і зокрема його Голови.

2. Голова Виконного Органу не словами, а ділами (нпр. участь в Зимовому Поході 1920 р. і інш.) доказав свій патріотизм і революційність і не потребує ще окремих „аттестацій" з будь-якої сторони. Отже він не може відкидати революційних форм визвольної акції на Україні, зокрема не може недоцінювати революційно-визвольних змагань Української Повстанської Армії, бо її героїчна боротьба —то вияв загальних визвольних змагань нашого народу і тому це насамперед справа всенародня, а не окремих політичних партій чи груп.

Кожна свідома людина розуміє, що такі відповідальні проблеми, як революційна боротьба в умовах большевицького терористичного режиму в Україні, в інтересі цілої нашої визвольної справи не можуть вирішуватися на сторінках преси чи на мітинґах. Для цих справ є інший форум, і про це добре знають ті люди, що для своїх вузько-партійних інтересів ведуть свою підривну акцію супроти Української Національної Ради і її Виконного Органу.

Дня 9. квітня 1939 р.

ОБВИНУВАЧЕНІ ПОДАЮТЬ ПОДРОБИЦІ ВБИСТВА ПОЛКА.

Салоніка, 14. квітня. — Місцевий грецький суд продовжував вчора розправу проти одного грецького журналіста, Ґреґорі Стахтопульоса, та його матері, за співучасть у вбивстві американського кореспондента Колембія Бродкестінґ Систем, Джорджа Полка, що його доконали грецькі большевики в травні минулого року. Двох безпосередніх виконавців злочину, відомих комуністів, судять позаочно, бо вони втекли. Стахтопульос на вчорашній розправі подав подробиці цего огидного большевицького злочину.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ.

На маніфестацію в дні 30-го квітня.

Працюючий люд обходить першотравневе свято цього року в дні 30 квітня. Цьогорічне свято має особливий характер. Виходимо на вулиці міста Ню Йорк, щоби засвідчити нашу льояльність державі, яка стала нам другою батьківщиною, яка дає нам повну свободу релігійну, політичну і економічну. Виходимо й тому, щоби гарячо запротестувати проти страшного поневолення червоним наїзником нашої рідної землі. Проти поневірювання поганцями нашої прабатьківської віри. Проти потоптання найосновніших людських прав. Проти нечуваних знущань над нашим народом. Проти підступних намагань опанувати цілий світ своєю сатанською системою.

Плач сиріт, яким червоні кати помордували батьків, кличе нас, Смертний стогін наших рідних замучених голодом, кличе нас. Крик невольників у сибірських пралісах кличе нас. Тіні, помордованих у льохах Чеки, кличуть нас.

Протестуймо! На рідних землях протестує наш народ своєю сердечною кровю проти большевицького поневолення. Ми виходимо на вулиці, щоби протестувати перед цілим світом.

Нехай не буде ні одного з нас, який не взяв би участи в поході! Кому дорога наша християнська віра, в кого пливе бодай каплина української крови, кому дорогі рідні, що коротають життя в совєтській тюрмі народів, той вийде на вулиці в дні льояльности!

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

Жіноче віче.

Заходом 30 відділу Союзу Українок Америки та при участи всіх жіночих організацій нашого міста відбулось 8 січня віче, скликане з нагоди приїзду з Европи делегаток на Світовий Конгрес Українського Жіноцтва, а це п. Ірини Павликовської і п. Дарії Ребет.

Голова 30 від. СУА, п. Катерина Мураль відкрила віче, а по відспіванні американського гимну пояснила його ціль. Членка Золотого Хреста, п. Д. Когут сказала дещо про діяльність українського жіноцтва в Америці, зазначуючи, що жінки щиро працюють в організаціях. Вони теж зеднались в одну велику громаду, як тут на американській землі, так і на скитальщині, і щиро помагають українській справі.

Головна бесідниця, п. Павликовська передала привіт від скитальців та зясувала ціль свого приїзду на Жіночий Конгрес та свою поїздку по Америці. Представила нам страшне положення наших скитальців, знищення нашої рідної землі та терпіння, яких зазнав український нарід за часів окупацій німецької й большевицької. Кати не щадили ні старого, ні наймолодшого, не було в них милосердя для нікого. Це й причина, чому так багато українців опинилось на скитальщині. Життя на скитальщині нуждене, бракує всього що людині до життя потрібно. Найгірше бідують діти, вдови й старці. Бесідниця дякувала всім за щедру поміч, за протести і за телеграми, які американські українці слали до Вашингтону, щоб охоронити скитальців від репатріяції до Совєтів. Дальше вказала на потребу дальшої помочі для бідних дітей на скитальщині, щоб не дати їм загинути. Просила, щоб висилати посвідки для скитальців і не дати їм гинути по таборах, та привезти їх до вільних країн.

П-ні Р. Пусило промовляла в справі організування нашого жіноцтва в ряди Союзу Українок Америки, бо лише зорганізовані жінки можуть багато помогти як скитальцям, так і бідним дітям. Вона просила щедрої пожертви для них.

Друга головна бесідниця, пані Д. Ребет, згадала наперед про значення С. К. У. Ж., про важні резолюції, які ухвалено на конгресі та обовязки, які українське жіноцтво на себе перебрало. Розповіла про боротьбу нашого народу та геройську УПА, що хоч немає потрібної зброї, але далі веде боротьбу з московсько-большевицьким окупантом і буде доти боротись, поки не буде визволена ціла Україна. Також апелювала, щоб помогти УПА. Потім переведено збірку, яка принесла $440. — Збіркою занялись: Олена Мураль, К. Ґабрівська, М. Федик, Олексик, Ґнот, Лев, О. Степаник, І. Малаховська.

Жертвували; від. 60 СУА $20; від 30 СУА $15; по $10: від. 14 СУА, Тов. Згода, від 358, Тов. св. Петра і Павла, Укр. Банк, Сестр. св. Ольги; по $5: Г. О. Степаник, М. Репушинський, І. Купчевич, М. Павук, М. Рудик, А. Гевусь, Р. Павлишин, І. Тремблюк, адв. І. Тарнавський, Ф. Мураль, С. Чубінська, М. і К. Ґабрівські, Р. Завінська, Д. Шмаґала, Е. Смільчак, Й. Крупка, Н. Задерецький; по $3: О. Каплиш, М. Колодій, І. Семенюк, Адамович; по $2: Н. Олексик, В. Гусар, М. Левицький, М. Задерецький, М. Олексик, К. Косць, С. Задерецька, Е. Михась, Т. Папа, В. Стиранка, П. Купчик, П. Молодец, П. Можиловський, І. Юнич, Ц. Дарвал, М. Жук, М. Купчевич, Е. Гринька, А. Гудрий, М. Чорній, Т. Банась; Золонц $1.50; по $1: М. Кривий, Ю. Возьна, М. Валь, М. Баюн, А. Дідик, Т. Урман, А. Макілка, М. Луковська, М. Різун, А. Клим, М. Тимчина, Я. Свідрик, М. Тремблюк, о. Д. Лещишин, М. Фесачин, К. Фесачин, З. Лазурка, Е. Дуброс, М. Савин, М. Юрчишин, М. Юрчак, М. Дідик, М. Габель, М. Малаховська, Масловський, Д. Струсь, М. К. Павлишин, М. Матіїшин, А. Єлись, М. Франґ, В. Скоратко, К. Лабик, Т. Антів, М. Лежан, М. Будованець, М. Кузик, М. Онищак, М. Свідрик, М. Купчевич, М. Карась, М. Капраль, М. Нидбальський, М. Біловус, М. Візіль, М. Садовська, Є. Гринька, Д. Когут, П. Купчик, М. Тарчан, Ж. Медвідь, К. Гавриляк, Каїк, П. Мариновський, Р. Волянський, С. Мельник, Масурич, Левицький, І. Сподар, В. Мураль, Шуманський, К. Волянська, А. Декан, Б. Гречковська, Т. Кухта, Г. Голобець, Г. Пукач, Т. Стефаник, Полька, К. Шутера, С. Бучинська, М. Мураль, Ф. Матер, А. Бучинська, В. Волянський, Д. Гавриляк, А. Петро, І. Тремблюк, Денеґа, М. М., В. Гузіль, М. Мазур, С. Добуш, Ю. Бончук, М. Мічел, Г. Кальницький, М. Федик, С. Палівода, М. Березіцька, Кравчук, Кухта, Сербай, М. Федорчак, Е. Лялюк, П. Різун, Бусько, Скалецький, І. Жук, Шеґда, Гавриляк, С. Мозоловський, Колодій, А. Кальницький, Олексик, С. Турчик, Сендій, Гусак, М. Пукач, Кузьда, Ю. Томечко, Брикайло, М. Карась, Кукіз, С. Данилович, А. Коберська, М. Поливка, Лев, Е. Білицька, М. Крефт, П. Пусило, Г. Кальницький, К. Шутера, К. Кісіль, А. Сарахман, А. Горак, В. Андришкевич, М. Клишинський, К. Галицька, С. Щерба, А. Банась, С. Ґнот, Д. Підсадний, Ф. ГуменюкФ. Гуменюк, К. Осичук, І. Попович, М. Стема, Б. Баранський, Ф. Ольховий, Я. Павлишин, О. Сорочак, А. Марцинюк, А. Ольховий, О. Мураль, Н. Гречковський, Шалецький, М. Гудованська, Й. Медвиґ. Решта дрібними.

Віче закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна".

Комітет віча складає щиру подяку всім за численну участь і за щедрі жертви.

До збірки долучено $37.50 з 25-літнього ювілею громадян М. і А. Яворських, а також $25 з 25-літнього ювілею громадян М. і Ж. Пискливих.

Р. З.

ЙОНҐСТАВН, О.

В 135-літні народини Тараса Шевченка.

Заходами української прав. парохії при церкві св. Петра і Павла на Стіятоні влаштовано в парохіяльній галі Шевченкове Свято з нагоди 135-ліття народин генія України. Свято розпочато панахидою в церкві, в часі якої о. Голутяк сказав відповідне слово, змальовуючи постать поета, а потім, на галі, отворив свято ще окремою згадкою. По нім виступив хор в українських національних строях і відспівав американський гимн. Про Шевченка та його великі заслуги для українського народу говорив молодий Іван Юрчик, кандидат на радного до міської управи. Знову виступив хор і під проводом о. Голутяка відспівав „Заповіт", „Учітеся брати мої", „Садок вишневий" та інші пісні. „Холодний Яр", поему Шевченка, віддеклямувала мала Аделя Весоловська, за що публика нагородила її рясними оплесками. Реферат про Шевченка виголосив о. Голутяк. Хоч тут роджений, а видно, що добре вглибився у творчість Шевченка. Анна і Дженет Земко, одна на гармонії, а друга на піяно, вивязались знаменито зо своїх завдань в солях і дуетах. Потім співав хор („Думи мої" і „Сонце заходить").

В другій частині виступив дякоучитель, що недавно прибув зо скитальщини. Він представив зворушливими словами лихоліття, яке переживав український нарід у часі останньої війни та в якому далі находиться. Бесідник змалював теж і геройську боротьбу українського народу за своє визволення. Під його проводом виступив діточий хор і відспівав декілька пісень.

В третій частині виставлено живий образ з Духом Шевченка (Микола Лелінський) та з хоровим співом „Заповіту". Кінцеве слово виголосив предсідатель Іван Заблоцький з подякою усім виконавцям програми. Свято закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна". Грошева збірка буде проголошена окремо.

Осип Венґжин-Угрин.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

* * *

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

17,693 Павленчак Михайла і Степана з с. Полава (Сянік) від Ґінда Василя с. Феньі.

17,694 Вінтонів Олекси с. Михайла з с. Якубова (Долина) від Григорський Василя.

17,695 Зупко Евдокії і Настуні з с. Товмачик (Коломия) від Угорчак Юрка.

17,696 Возняк Івана чи Антона, Хижу Марії, Дунай Марії з с. Вирок (Радехів) від Кметь Володимира.

17,697 Захаркевич Марії зі сином Михайлом від Левицький Олександра с. Івана зі Снятина.

17,698 Кіхтяк Пазі з с. Крехова (Перемишль) від Гаврильчик Катерини д. Григорія зам. Хованець.

17,699 Суґар Василя з с. Ліщоватий (Лісько) від Суґар Івана.

17,700 Корець Івана з с. Хоцунь (Камінь Коширський), (Полісся) від Корець Омеляна с. Михайла.

17,701 Щур Степана і Андрія з с. Смільниця (Перемишль) від Щур Степана.

17,702 Набережний Матвія батька з с. Ґоріянка (Сянік) від сина Набережного Гриця.

17,703 Біганич Миколи з с. Волосятий (Сянік) від Біганич Петра.

17,704 Щоголів Якова з с. Перерванці (Полтава) від Черкасів Бориса.

17,705 Рідних і знакомих з с. Шадрович (Турка) від Скрикля Івана.

17,706 Цимбал Миколи з с. Лютовиска (Самбір) від Заверуха Степана с. Василя.

17,707 а) Забрецька Параски і Анни з с. Ратиці (Зборів) від Ференц-Бойчук Софії.

17,707 б) Зборовська Михалини зам. Стасюк з с. Мислова (Калуш) від Бийовський Фроня.

17,708 Вязовський Івана з Н о в о с а ж арівського району (Полтавщина) від Каряк Григорія.

17,709 а) Шлапак Йосифа з с. Могильниця Нова, Шнайдер Анни з дому Явна з с. Романівка (Теребовля) від Шлапак Йосифи зам. Богорецька.

17,709 б) Фурда Івана з с. Глинна (Бережани) від Музика Григорія.

17,710 Колодій Стефана з с. Васьковичі (Самбір) від Колодій Анни д. Василя і Катерини.

17,711 Дзодзів Пелагії з с. Малява (коло Бірчі) від Дзодз Степана с. Юрка.

17,712 Шимчишин Михайла з с. Роґізно (Томашів) від шваґра Грищук Володимира.

17,713 Горбан Трохима з с. Пархоливці (Камянець Поділ.) від Цибульський Ілька с. Луки.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

АМЕРИКА МАЄ ГОТОВИХ КОЛО 200 АТОМОВИХ БОМБ.

Ню Йорк. — У „Хемічнім Журналі Збройних Сил" пише Дж. А. Кемпбел, професор хемії в Оберлін Каледж з Огайо, що кількість атомових бомб, уже готових в Америці, виносить за консервативними обрахунками 100-200. Кемпбел був підчас війни зайнятий при Проєкті Мангатан, який виробив першу атомову бомбу. Хоч швидкість, з якою виробляють бомби, є тайною, то він думає, що тепер вистачить один тиждень часу на виріб одної бомби. Її кошт виносить $1,000,000.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Проситься бувших старшин, підстаршин та стрільців із Першої та Другої Світової Війни, які живуть у Ню Йорку та в околиці, прибути на збори, які відбудуться в середу, 20-го квітня, в год. 8 ввечір, в Укр. Дем. Клюбі під ч. 59 Ст. Маркс Пл., Ню Йорк, Н. Й.

На цих зборах нарадимось в справі нашої зорганізованої участі в протикомуністичній маніфестації „День Льояльности", в якій беруть участь українці, а яка відбудеться на 30-го квітня в Ню Йорку.

ЗА СРІЛЕЦЬКИЙ ГУРТОК Ч. 2:
В. Кушнір, секр.

ТАРЗАС, ч. 2074. Дивні звуки в нетрах.

Цілими милями слідкував володар джунглів за дивними рибалками вгору потока.

Вкінці вони дійшли до дивного місця у цих сторонах до високої дротяної огорожі.

Тут вони пристанули й почали ловити рибу.

По якімсь часі малпочоловік почув дивний вихровий гомін.